

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: <http://www.moz.gov.ua>, код ЄДРПОУ 00012925

05 05.2018 № 19.1-04- 765/ 71364

На № 30 від 17.04.2018

Народному депутату України
Остапчуку В.М.

Щодо правових підстав
перетворення закладів охорони
здоров'я у комунальні
некомерційні підприємства

Шановний Вікторе Миколайовичу!

Міністерство охорони здоров'я України розглянуло Ваш депутатський запит від 17.04.2018 № 30 щодо правових підстав перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства та в межах компетенції повідомляє.

Верховною Радою України прийнято Закон України від 06.04.2018 № 2002-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я», яким, серед іншого, було внесено зміни до статті 16 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та визначено, що за організаційно-правовою формою заклади охорони здоров'я комунальної власності можуть утворюватися та функціонувати як комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи.

Частиною другою статті 169 Цивільного кодексу України визначено, що територіальні громади можуть створювати юридичні особи публічного права (комунальні підприємства, спільні комунальні підприємства, навчальні заклади тощо) у випадках та в порядку, встановлених Конституцією України та законом.

Статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 7 Конституції України встановлено, що Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування. Принципи здійснення місцевого самоврядування закріплені в Європейській хартії місцевого самоврядування від 15.10.1985, яку було ратифіковано Законом № 452/97-ВР від 15.07.1997 (тут і далі – Хартія).

Відповідно до пункту 2 статті 4 Хартії визначено, що органи місцевого

самоврядування в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручено жодному іншому органу.

Пунктом 4 статті 4 Хартії передбачено, що повноваження, якими наділяються органи місцевого самоврядування, як правило, мають бути повними і виключними. Вони не можуть скасовуватися чи обмежуватися іншим центральним або регіональним органом, якщо це не передбачене законом.

Частиною 1 статті 57 Господарського кодексу України визначено, що установчими документами суб'єкта господарювання є рішення про його утворення або засновницький договір, а у випадках, передбачених законом, статут (положення) суб'єкта господарювання.

Відповідно до частини п'ятої статті 57 Господарського кодексу України статут (положення) затверджується власником майна (засновником) суб'єкта господарювання чи його представниками, органами або іншими суб'єктами відповідно до закону.

З огляду на викладене, затвердження статуту комунального підприємства відноситься до повноважень органу місцевого самоврядування, які він вчиняє на власний розсуд, в межах та відповідно до законодавства.

В той же час, статут, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я від 30.08.2010 № 734 «Про затвердження Примірного статуту закладу охорони здоров'я - комунального некомерційного підприємства та Примірного договору про надання медичних послуг» є примірним та визначена форма не є імперативною.

Слід зважити також, що Положенням про робочу групу з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.04.2017 № 470 встановлено, що робоча група з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України (далі – Робоча група) є дорадчим органом Міністерства охорони здоров'я України, який утворюється з метою експертного супроводу планування, узгодження позицій, визначення шляхів та механізмів реалізації завдань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України.

Відповідно, документ, схвалений робочою групою, не є нормативно-правовим актом та не створює, змінює чи припиняє будь-які правовідносини і носить рекомендаційний характер.

А тому, з огляду на вищевикладене, повноваження щодо створення комунальних закладів охорони здоров'я в організаційно-правовій формі комунального некомерційного підприємства та безпосередньо затвердження статуту такого підприємства віднесено до дискреційних повноважень органів місцевого самоврядування.

Реалізація вказаного повноваження має відповідати, передусім, положенням законодавства та вчиняється відповідним органом місцевого самоврядування на власний розсуд.

Щодо переліку заходів, які мали бути вжиті органом місцевого самоврядування до утворення таких комунальних некомерційних підприємств (проведення громадських обговорень/слухань, затвердження програми про

надання пільг місцевому населенню, передбачення коштів у місцевому бюджеті на реалізацію програми про надання пільг місцевому населенню тощо), слід зазначити наступне.

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що з часу обрання голови ради він веде пленарні засідання ради відповідно до вимог цього Закону та регламенту ради.

Статтями 26, 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» віднесено до виключної компетенції відповідних місцевих рад питання затвердження регламенту діяльності відповідної ради. У вказаних статтях також віднесено до виключної компетенції місцевих рад затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування.

Законодавство встановлює певні вимоги щодо публічності прийняття рішень. Зокрема, частиною третьою статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» проекти нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття. Статтею 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що територіальна громада має право проводити громадські слухання – зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени територіальної громади можуть заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання місцевого самоврядування.

З огляду на вищевикладене, слід зазначити, що прийняття відповідного рішення ради здійснюється в порядку, встановленому регламентом місцевої ради із урахуванням приписів закону.

Зміна організаційно-правової форми з комунальної установи на комунальне некомерційне підприємство не є підставою для скасування пільг чи зменшення обсягу надання медичної допомоги населенню.

З повагою

Заступник Міністра

Павло КОВТОНЮК

